

Motion till riksdagen 2019/20:2126

av **Lars Mejern Larsson m.fl. (S)**

Infrastruktursatsningar för ett starkare Värmland

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplanen studera förutsättningarna för fortsatta satsningar på tågförbindelsen Oslo–Stockholm och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplanen studera förutsättningarna för satsningar på E18 och sträckan Valnäs–Töcksfors och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplanen studera förutsättningar för satsningar på E16 och sträckan Mårbacken–norska gränsen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i sin regeringsförklaring slagit fast att arbetet ska leda till ett starkare samhälle. En inriktning som kräver åtgärder i alla områden. Ett område som under många år varit eftersatt är infrastrukturen, inte minst inom järnvägen som dragits med stora förseningar. Ett starkt samhälle bygger på att det finns pålitliga och hållbara system. Om människor ska kunna pendla till arbeten och komma i tid till möten måste vi ha en infrastruktur som håller måttet. På samma sätt behöver näringslivet på ett enkelt och tryggt sätt transportera gods genom Sverige och ut till andra länder. Sverige har en stark exportindustri och många kunskapsintensiva internationella företag som måste ha hållbar infrastruktur för att kunna leva och växa. Utifrån ovanstående perspektiv behöver regeringen se till att infrastrukturen håller måttet och att nödvändiga investeringar kan göras i framtiden.

Oslo–Stockholm

Världen står inför stora utmaningar när det kommer till klimatkrisen och det är tydligt att varje regering måste göra mer för att hejda temperaturökningen. En del i klimatarbetet är att ge människor möjligheten att vara miljösmarta i sitt resande. Sveriges och Norges huvudstäder tillhör några av Europas mest expansiva områden. Men trots vår närhet leder bristen på samarbete mellan länderna till stora tillväxtförluster. En stor brist är just infrastrukturen mellan våra länder. Idag tar det över fem timmar att ta sig med tåg mellan huvudstäderna vilket gör att 1,4 miljoner resenärer väljer att flyga mellan Oslo och Stockholm varje år.

För en hållbar grön framtid måste järnvägen utvecklas till ett alternativ till flyget. Då måste regeringen i samarbete med sin norska motsvarighet se över möjligheterna för gemensamma infrastruktursatsningar. Sträckan mellan Oslo och Stockholm är Skandinavien mest lönsamma järnvägsprojekt och en rapport från analysföretaget Urbanet som togs fram 2010 visar att höghastighetståg som sänker restiden mellan de nordiska huvudstäderna till lite drygt tre timmar har potential att slå ut flygtrafiken helt. Ett smart val både ur passagerar- och klimatperspektiv.

När världen blir allt mer globaliserad måste även infrastrukturen hänga med i utvecklingen. Gränserna mellan länder och län får allt mindre betydelse, inte minst bland länderna i Norden. Mot den bakgrunden bör även framtida infrastruktursatsningar ske med hänsyn till andra länder och genom gemensam planering. Regeringen bör ta initiativet till en nordisk samsyn av större infrastrukturprojekt över gränserna.

Resandet mellan länderna ökar och behovet av nya effektiva och hållbara transportnät över de nordiska gränserna är stora, både för person- och godstrafik.

I Värmland är redan Norge en del av arbetsmarknadsregionen och tusentals svenskar arbetspendlar över gränsen. De regionala arbetsmarknaderna kan genom investeringar i bättre infrastruktur få möjlighet att växa. Dessutom blir arbetspendling med längre geografiska avstånd möjlig när restiden minskar.

Handelsutbytet mellan Sverige och Norge har en lång och stark tradition och båda länderna är beroende av att relationen långsiktigt fortsätter att utvecklas och förstärks. Norge är tillsammans med Tyskland Sveriges största exportland. Vi exporterar mer till Norge än till Kina, Ryssland, Brasilien och Indien tillsammans. Konjunkturerna gör svängningar över tiden och länderna behöver varandra även som förstärkning för att jämna ut upp- och nedgångar.

En driftsäker och snabb järnväg med en restid mellan huvudstäderna på högst tre timmar är alltså av nationellt intresse för såväl Norge som Sverige. Därför bör regeringen vidta åtgärder för att få till en snabbare och driftsäker järnvägsförbindelse på sträckan Oslo–Karlstad–Örebro–Stockholm. Ett sådant initiativ och samarbete över gränsen skulle kunna ge stora synergieffekter för alla parter och dessutom fördjupa arbetet med en gränslös arbetsmarknad. En utbyggd gemensam infrastruktur bidrar också till att konkurrera med flyget och lösa klimatutmaningarna samt ökar också möjligheterna för företag att exportera och nå nya marknader.

Hållbar infrastruktur

Sverige är i behov av stora upprustningar när det gäller både väg och järnväg. Det vore därför önskvärt att de statliga underhållsmedlen för infrastruktur ökas i Värmland och i hela landet. Ett bristande vägunderhåll medför problem både för privatpersoner och för

näringslivet. För att ta ett exempel förlorar skogsindustrin enligt en forskningsstudie från Skogsforsk uppemot en miljard på vägarnas bristande bärighet.

I dag sker 90 procent av inrikes godstransporter med tung lastbilstrafik. Den trafiken väntas öka med 74 procent fram till 2040. Samtidigt ska utsläppet av växthusgaser från transportsektorn ned med 90 procent fram till 2030. Därför är det av största vikt att infrastrukturen prioriteras för att möta näringslivets krav, tillsammans med satsningar på mer hållbara och klimatsmarta transporter.

Vänernsjöfart och Europavägar

Runt om Väneren finns stora internationella och nationella företag som är beroende av sjöfarten. Flera traditionella näringsgrenar som också är stora arbetsgivare. Något som gör det extra viktigt med satsningar på Vänernsjöfarten för att inte exporten ska drabbas av flaskhalsar. Vi välkomnar beskedet från regeringen om att slussarna i Trollhättekanal kommer att ersättas inom kommande planeringsperiod. Trafikverket har i sin kapacitetsutredning konstaterat att sjöfarten har kapacitet att avlasta övriga trafikslag. Med sikte på miljömässigt acceptabla bränslen kan regeringen medverka genom ett omfattande omställningsstöd till sjöfarten. Det kan skapa nya jobb i Sverige samtidigt som det blir renare fartyg. Regeringen bör se över och verka för att andelen transporterat gods på Väneren ökar.

De nationella vägarna har mycket stor betydelse för Värmlands förbindelser med såväl angränsande regioner som med storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Oslo. För både privatpersoner och företag är huvudstäderna viktiga nodpunkter och precis som beskrivits är gränshandeln fortfarande stark och när gränserna suddas ut måste E18 och andra förbindelser mellan våra länder hålla ihop.

Trafikverket har tagit fram prognoser för hur gods- och persontransporterna förväntas öka från 2010 till 2030. Det totala personresandet i Sverige beräknas öka med 29 procent, fördelat på personbil 34 procent, tåg 27 procent, flyg 16 procent och buss 5 procent. För Värmlands del förväntas personbilstrafiken öka med 19 procent.

Värmland måste ha en välfungerande infrastruktur som gör det möjligt att snabbt färdas inom länet till ett arbete. Ska våra företag utvecklas och växa måste det enkelt kunna gå att ta sig till och från Värmland. Kraven på en utbyggnad av E18 genom länet är stora. Att det inte har gjorts tillräckligt med åtgärder på E18 har lett till att avsnittet Örebro–Oslo har försvunnit ur EU:s så kallade TEN-nätverk. Då har man inte längre rätt att söka bidrag därifrån vid utbyggnader. Regeringen har i den nationella transportplanen för 2018–2029 föreslagit satsningar på E18 vilket är bra, men samtidigt saknas satsningar på de åtta milerna från Valnäs vid Segmon och Töcksfors. Den sträckan är den enda på hela E18 i Sverige som saknar mittseparering och som är en vanlig landsväg. Samtidigt är vägsträckan olycksdrabbad med åtta döda och ett 20-tal svårt skadade sedan 2007. Det är ohållbart att den olycksdrabbade vägen inte åtgärdas och det är någonting regeringen snarast bör åtgärda.

Likaså behövs upprustning av väg E16. Vägen mellan Mårbacken (Torsby) och norska gränsen har blivit uppgraderad till Europaväg vilket inneburit ökad trafik och fler tunga fordon. En positiv utveckling då de tunga transporterna lämnat mindre vägar. Däremot innebär den ökade mängden trafik på vägen nya problem. Vintertid har flera avåknings skett med tyngre fordon vilket påverkar även privatbilister. Regeringen bör

därför se över möjligheten för att bredda vägen och att vägstandarden förbättras. Både för trafiksäkerhetens och miljöns skull.

Lars Mejern Larsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Mikael Dahlgvist (S)